

Witwangstern

Chlidonias hybridus bij de Hoornse Plas, Groningen

Aart van der Spoel

Woensdagmiddag 5 oktober 2004. Het is een fantastische nazomerdag. We hebben vroeg gegeten en ik stel mijn kinderen voor nog even naar de Hoornse Plas te gaan. Dat lijkt hun wel een goed idee en we vertrekken. Bij aankomst bij de plas schieten Lars en Floor direct omhoog het paleneiland in. Ik kijk uit over de plas.

Op het water zelf is niet veel te zien, op wat meeuwen en een enkele Aalscholver na. Een groep Canadese Ganzen komt spectaculair laag en luid roepend langsvliegen. Aan de overkant ontdek ik de karakteristieke silhouetten van insectenvangende sterns. Het lijkt me goed die kant eens op te lopen.

Dichterbij gekomen zie ik dat het om Zwarte Sterns gaat. Leuk, zo vaak zie je die ook weer niet. En er zit nog wat tussen. Een jonge Visdief, een adulte Visdief en een onvolwassen ... 'weetikniet'. Hoe zat dat ook weer met onvolwassen Noordse Sterns? Razendsnel schieten de sterns heen en weer en met de laagstaande zon zijn ze slecht te bekijken. Terwijl het donker begint te worden loop ik terug naar het paleneiland. Een sterntje komt, afzonderlijk van de groep, laag langs. Typisch een jonge stern, met van die korte vleugeltjes. Geen Zwarte, geen Visdief, geen Noordse, wat dan wel? Het ziet er interessant uit. Ik heb vreselijk spijt dat ik geen gids heb meegenomen. Maar het is bijna donker. Ik dirigeer twee zandmannetjes de auto in en we rijden naar huis.

Thuisgekomen grijnst een rij vogelboeken mij toe. Ik begin maar eens te bladeren. Al snel zie

ik dat de stern bij de plas inderdaad een leuke soort is. Het moet een Witwang- of een Witvleugelstern geweest zijn. Tja, was die stuit nu wit of lichtgrijs en hoe grofgevekt was dat 'zadel'? Toch was dat zadel niet bruinzwart, maar meer geelbruin. Ik besluit de vogel als mogelijke Witwangstern te melden op de Avifaunaisite.

De volgende morgen ga ik direct weer kijken. Nu met scope en vogelboek. Gelukkig zit hij er nog en hij laat zich, nu met de zon achter, mooi bekijken. Alle kenmerken komen nu goed naar voren. Een lichtgrijze stuit met een smal eindbandje sluit juveniele Visdief en juveniele Noordse Stern uit. Een geelbruin zadel laat inderdaad een grof patroon zien en hiermee onderscheidt de vogel zich onder andere van Witvleugelstern. De vrij krachtige snavel maakt het beeld compleet. Nu durf ik de Witwangstern als zeker te melden.

Die dag en de dagen daarop is het een drukte van belang bij de Hoornse Plas. Onze waarnemingenrubriek meldt op 6 oktober 2004: "De juveniele vogel heeft zich de gehele dag fantastisch laten bekijken. Vaak foerageerde de stern in de eerste (noordelijke) bocht van de Nijdam en passeerde daarbij de waarnemers tot op enkele centimeters! De vogel zat regelmatig even te rusten op de dam of op de houten steigers." Op 7 oktober meldt de site: "Juveniele vogel de gehele dag aanwezig. Foeragerend bij de noordelijke bocht van de wandeldam (Nijdam), bij het bordje 'niet duiken'. De vogel liet vaak een opvallend rappend Kirrk horen." Op 10 oktober wordt de vogel voor het laatst gemeld met: "Juveniel nog steeds ter plaatse bij Hoornse Plas. Soms foeragerend aan zuidkant dam,

maar ook rustend op vlondertje tussen Kokmeeuwen." Pas veel later zag ik dat waarschijnlijk dezelfde vogel al enkele dagen eerder op onze site was genoemd. Met enige twijfel werd hij gemeld op 26 en 27 september 2004. Deze twijfel was toch blijkbaar voor veel vogelaars reden om niet te gaan kijken.

Wie de vogel nog eens wil zien kan terecht op diverse vogelsites. De fotogenieke vogel is nu, eind maart 2006, nog te vinden op bijvoorbeeld avifaunagroningen.nl en lauwersmeer.com.

Op 7 oktober ontdekte Dusan Brinkhuizen bij de Witwangstern ook nog een onvolwassen

Noordse Stern; dit is een leuke waarneming voor het binnenland en misschien wel de onbekende onvolwassen stern die ik aan het begin van onze wandeling zag. Deze vogel was ook op 8 oktober nog aanwezig.

De Hoornse Plas is samen met het Paterswoldse Meer een drukbezocht recreatiegebied. De waarnemingen zoals hierboven beschreven, bewijzen dat het ondanks deze drukte de moeite waard is hier te gaan vogelen. Mij bevalt het in ieder geval altijd zeer goed!

